Εφημερίδα : «Η Βραδυνή»
Κριτική Θεάτρου : Μαρίκα Θωμαδάκη
Θέατρο «Προσκήνιο»
Νατζιέζντα Πτούσκινα : **«Στα…πεταχτά»**
Μετάφραση : Παυλίνα Γαλανοπούλου
Σκηνοθεσία : Κώστας Αρζόγλου
Σκηνικά-κοστούμια : Άννα Μαχαιραινάκη
Φωτισμοί : Κώστας Αρζόγλου
Μουσική : Μάρθα Μεναχέμ
Ερμηνεύουν : Μαρία Αλιφέρη, Βασίλης Βλάχος

«Στα…πεταχτά», είναι ο ελληνικός τίτλος του έργου «Η ανισόρροπη» της ρωσίδας συγγραφέως Νατζιέζντα Πτούσκινα και ταιριάζει, θα λέγαμε, στον χαρακτήρα της παραστασιακής διαδικασίας όπως την παρακολουθήσαμε στο θέατρο «Προσκήνιο». Η παράσταση του έργου, σε μετάφραση Παυλίνας Γαλανοπούλου, φέρει έκδηλα τα σημάδια μιας ελαφρότητας στο στήσιμο, γεγονός το οποίο επικυρώνει το ‘πεταχτό’ του εγχειρήματος, σε όλες σχεδόν τις παραμέτρους που συνθέτουν το παραστασιακό συμβάν. Ο σκηνοθέτης Κώστας Αρζόγλου εκκινεί από μια καινοτόμο χρησιμοποίηση του πεζόδρομου μπροστά στο κτίριο του θεάτρου, καθιστώντας τον χώρο δρων και πρωταγωνιστή για τριανταπέντε περίπου λεπτά. Το πρώτο δηλαδή μέρος του έργου διαδραματίζεται στον πεζόδρομο όπου τα καθίσματα για τους θεατές αποτελούν ομοίως σκηνικό του δρόμου και των ανθρώπων της καθημερινότητας που βιώνουν την ύπαρξή τους χωρίς να υφίστανται ενδεχομένως την διαβρωτική δύναμη της θεατρικότητας. Σε αυτό, το πρώτο μέρος, η συγγραφέας εκφράζεται άμεσα επιτρέποντας στους δύο εμπλεκόμενους ηθοποιούς της παράστασης να προκρίνουν το παράδοξο και να χτίσουν πάνω σε αυτό μιαν ατμόσφαιρα πλοκής με σαφές ενδιαφέρον. Ο διάλογος ανάμεσα σε Αυτήν και σε Αυτόν, τους οποίους υποδύονται αντιστοίχως η Μαρία Αλιφέρη και ο Βασίλης Βλάχος, προβάλλει μιαν αλυσίδα οξυμώρων σε αναζήτηση εκλογικευτικού αναφορών.

Ωστόσο, το εκτός θεατρικού κτιρίου δρώμενο, προεκτεινόμενο και εξελισσόμενο περαιτέρω στον εσωτερικό χώρο του θεάτρου, αναιρείται ως μηχανισμός λειτουργίας της σκηνικότητας και προσπαθεί ματαίως να δικαιολογήσει ορισμένες, καταλυτικής σημασίας για την κατανόηση του έργου, προαναγγελθείσες καταστάσεις. Μοιραία, ο θεατής οδηγείται σε λογικό αδιέξοδο χάνοντας το νήμα της σκηνοθεσίας, όπως το χάνουν πιθανώς και οι ηθοποιοί, που ερμηνεύουν τους ήρωες του έργου. Εξάλλου, οι δύο αλληλοσυγκρουόμενοι χαρακτήρες, Αυτή και Αυτός, αποτελούν ιχνογραφήματα ρευστοποιημένων ιδεών σε βαθμό που, από

ένα σημείο και μετά, παύουν να παρουσιάζουν κάποιο θεατρικό ενδιαφέρον.

Οι ηθοποιοί δίνουν βέβαια τον καλύτερό τους εαυτό επιχειρώντας να δώσουν υπόσταση στους ρόλους τους, ερμηνεύοντας, τόσο η κ. Αλιφέρη όσο και ο κ. Βλάχος, με ρεαλιστική συνέπεια τις υπερβατικές πιρουέτες των δραματικών προσώπων. Εντούτοις, η προσπάθειά τους δεν στηρίζεται σε στέρεη σκηνοθετική βάση, δίνοντας έτσι την εντύπωση ότι οι ηθοποιοί παίρνουν πολύ στα σοβαρά κάτι που γίνεται πράγματι στα πεταχτά. Δεν γνωρίζω αν ο κ. Αρζόγλου θέλησε να δώσει στ' αλήθεια μια τόσο κραυγαλέα ελαφρότητα στην θεματική της συγγραφέως, αλλά πιστεύω ότι θα μπορούσε να σκηνοθετήσει λιγότερο θολά και να προσαρμόσει με μεγαλύτερη προσοχή τους ηθοποιούς και τους φωτισμούς στους ρόλους, όσο και αν αυτό μοιάζει ανορθόδοξο. Άλλωστε, σημασία έχει το αποτέλεσμα.

Στην ίδια λανθασμένη γραμμή κινείται η σκηνογραφία της Άννας Μαχαιριανάκη, η οποία δεν κατορθώνει να συμβιβάσει την αφαίρεση και την 'ονειροφαντασία' του πεζόδρομου (βλέπε περίπτερο) με τον άκρατο ρεαλισμό του εσωτερικού χώρου (βλέπε τσουβάλια).

Αντίθετα, η μουσική δομή, που δημιουργεί στην παράσταση η Μάρθα Μεναχέμ είναι ό,τι καλύτερο μπορεί κανείς σήμερα να ακούσει στο θέατρο : αισθαντική, ευκρινής, σαφής στους υπαινιγμούς και στις επισημάνσεις, ψυχρή όταν πρέπει, συγκινητική όταν επιβάλλεται. Η παρτιτούρα εκλεκτών ήχων, την οποία δημιουργεί η κ. Μεναχέμ, εκφράζει καθολικά ό,τι είναι δυνατόν να συμπληρωθεί στα κενά του κειμένου της Πτούσκινα και ό,τι μπορεί να ενορχηστρωθεί στο υλικό της υποκριτικής και της σκηνοθεσίας, στοιχεία τα οποία, δυστυχώς, δεν ευθυγραμμίζονται σε όλα τα επίπεδα της συγκεκριμένης παράστασης.

Δημοσίευση: 20/5/2004